

Welnu, gaarne! Doch van één handelwijze, die daartoe overigens niet ondienstig zou kunnen geheeten worden, moet men mij niettemin vrijstelling verleen. Ik kan niet van mijzelf verkrijgen, het verhaaltje te gaan oververtellen. Dat soort van werk is mij te vervelend; de nieuwsgierigheid dus, van hen die 't boek zelf tot nog toe niet onder oogen kregen, kan ik niet bevredigen. Mevrouw Metz-Koning en haar wakkere uitgever trouwens zullen mij deze weigering zonder twijfel geenszins ten kwade duiden. Als ik het geschiedenisje hier oververtelde... ja, wat bleef er dan eigenlijk over voor wie dit lezen, en vervolgens den roman zelf, in eigen tweedeeligen vorm, in de portefeuille van zijn leesgezelschap aantreffen zou!

In het „Voorwoord”, door de schrijfster nog eens expresselijk onderteekend, las ik het volgende: „Wie een Christen is, in de esoterische beteekenis van het woord” (waarschijnlijke bedoeling: wie behoort tot hen, die zich te goeder trouw verbeelden Christenen te zijn. H. R.) maakt Christelijk doorvoeld werk, wie een materialist is, maakt materialistisch doorvoeld werk; en wie een discipel hoopt te worden van den grooten Occultist aan wien ik dit boek opdroeg, kan wel niet anders meer doen dan Occultistisch doorvoeld werk maken.” De schrijfster vergeet, dat men ook nog werk kan maken, dat in 't geheel niet doorvoeld is. Maar misschien heeft zij deze mogelijkheid buiten beschouwing willen laten. Zij vervolgt: „Toch heb ik er naar gezocht, dit werk in een zéér romantischen vorm te gieten, het zóó te maken dat iedereen, ook de meest ongeloovige, het als een roman zal kunnen lezen”. Ugh! Telkens wanneer ik een zinnetje als dit overschrijf, is het mij alsof ik de pleister afscheur van een etterende wond. Ik zet er onwillekeurig een vies gezicht bij. „Werk gieten in een romantischen vorm”, „iets maken zoo dat een ander het als een roman kan lezen,” wat is dat

voor viezigheid, wat is dat voor een nare en rare warwinkel, wat moet ik daarmee beginnen? En dat woordje „toch”, hoe moet ik dat woordje „toch” verstaan? Bedoelt de schrijfster: een occultistisch doorvoeld werk kán of mág eigenlijk niet in een „romantischen vorm gegoten” worden, maar tóch heb ik gezócht dat te doen? Bedoelt zij: de occultistische gedachte is eigenlijk veel te hoog en te ernstig om in een roman te worden geuit (want „een romantische vorm” zal wel beduiden: de vorm van een roman) maar ik kon de centen der ongeloovige romanlezers niet missen? Of wil mevrouw Metz misschien — iets meer idealistisch! — te kennen geven, dat een roman nu eenmaal iets is, dat als aangename verpoozing door duizenden begeerd wordt (méér dan een „occultistisch doorvoeld” betoog b.v.) en dat zij daarom maar heeft besloten haar werk dien vorm te geven, neen, in dien vorm te gieten, om zodoende argelooze romanlezers, waaronder zonder twijfel „de meest ongeloovigen”, tot haar occultisme te bekeeren?

Maar wat voor een ellendig lage opvatting heeft deze dame, die toch velen eenmaal een kunstenaars achtten te zijn, dan van den roman? Op wat voor onverantwoordelijke wijze werkt zij mee om dezen vorm van litteratuur bij alle oprechte kunstminnaars, ja bij alle eenigszins gevoelige en ernstige menschen in discrediet te brengen! Behoort een roman dan niet een kunstwerk te zijn, en is een echt kunstwerk niet altijd en overal het noodzakelijk-zoo-en-niet-anders mogelijke werk van een tot schoone uiting gedrongen mensch? Nooit gegoten, maar gesmeed, in het vuur van de ziel, met al de arbeidskracht van zoo een harts-tochtelijk getuiger, dien men een kunstenaar heet! Mevrouw Metz spreekt daar zoo koelweg, ja bijna ironisch, van Christenen — „in de esoterische beteekenis van het woord” — maar zou zij in haar hart werkelijk nooit eens bang zijn, bang dat